

مرکز تۆزۈپ :
باب عالی جاده سفده (اتحاد
تجارت) كىتبخانهسى

آبونه بدلى :
سنة لىكى ۱۰۰ غروش
آلتى آلتى ۵۰
۴ لك اجنيه ايچين ۲۵ غروش ضم
اولوماليدىر .

آبونه قىدى افعاملهسى هر سته نك بونجى
وايكنجى آلتى آلتى اعتباراً اجرا اولونور .

دىنى ، علمى ، ادبى ، اجتماعى

مخبر
۱۳۴۸

مجموعه نشرات اسلاميه

صاحبى ، مديرى ، محررى :

اداره خانه سى :
بايزيد جامع شريفك تربه قاپسى
قارشيسنده

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونور

يازاتك شخصيتى دكل ، يازاتك اهميتى
نظردقته آلتير .

كان يازيلردن شايان قبول كورولنلر .
تاسخ سبراسيله دوج ايديلير .

كونده ريله جاك آثار ، اوقوناقل
ومختصرجه يازيلش اولماليدىر .

ذى القعدة
۱۳۴۲
فى : غروش
۱۰

عدد
۴۹
جلد
۴

مخمل دینی و علمی :

قرآنک عجازی

بسم الله الرحمن الرحيم

(فویل للذين يكتبون الكتاب بأيديهم ثم يقولون هذا من عند الله ليشتروا به ثمناً قليلاً فويل لهم مما كتبت بأيديهم وويل لهم مما يكسبون - سورة البقرة)

الله ورسوله اعلم مآلى :

«اللىله كتاب يازوبده اونكله آز بر اجرت آلى ايچين [بوء الله طرفدن در] دينلرك وای حاله! وای، آلريله يازدقلىرندن طولايي اونلره! وای قازاندقلىرندن طولايي ده اونلره!»

كلام الهى به آشنا اولانلرجه بيلينديكى وجهله قرآن كريمك معجزات جليله سندن اولقى اوزره برحالى واردر : بعضاً بر آيتى ، واقعه يه اوقدر مطابق بولونوركه ايشيديلديكى وقت عادتاً يكيدين شرفنزول ايله مش ظن اولونور . بالايه نقل اينديكم آيت جليله كى .

بوظم كريمك سبب نزولى اولارق شويله ده نيلىور :

يثر ببلده سى ، مركز اسلام و مدينة النبي عليه السلام اولقى شرفنى قازاندينى صيراده جوارى ، يهوديلردن بنى قينقاع ، بنى نضير ، بنى قريظه واهالىله مسكون ايدى .

اهل كتاب اولان يثر بيهوديلرينك بك چوقلىر ايسه (ومنهم اميون لا يعلمون الكتاب) كلام ربانيه سنده بيان بويورولدينى اوزره اوقومقدن ، يازمقدن بى نصيب ايديلر . بناء عليه حل مشكل ايچين خاخالره مراجعت مجبوريتنده قاليرلردى . اونلرده ياكندى فكمرومنفعلرينه ، ياخود مراجعت

ايدنلرك آرزولرينه كوره تورأتى تحريف ايله يهرك بر قاچ پاره مقابلنده بر طاقم حكملر ويررلر ، اوغندى حكملركده احكام الهيه دن اولديغنى بيلديرلردى . ازجمله تورأنده مذكور اولان اوصاف محمدية بى كاملا ده كيشديرلر وئاميله ضدنى سويلرلردى .

جناب حق ، اونلرك شو، دى ساخته كاراغنى يوقاريكى آيت جليله ايله ، ابدى خسرانلرينى ده اوچ دفعه تكرر ايله ين (ويل) كلمه دهشت انكيزيله خبر ويردى .

برقاچ وقندن برى بزم آرامزده ده بويله تحريفكار مجتهدلر ، ياخود عندى انجى مجدولر ميدانه چيقدى . دينيات ساحه سنده بيلهرك ، بيلمه يهرك قلم اوينا تيورلر . ياز هولاً ، يا قصداً هم كنديلرينى ، هم ده عوام خلقى آلتايورلر .

ذاهل ، ياخود مضل اولمقدن خالى قالمايان بوكيمسه لرك نتيجه حالى ، (فويل لهم مما كتبت ايديهم وويل لهم مما يكسبون) وعيد الهيسنك مآيدر . حضرت قرآن ، ديكر بر آيتنده : (فينسخ الله ما يلقى الشيطان ثم يحكم الله آياته) بويورويوركه :

«الله، شيطانك القا اينديكى شيلرى نسخ ايدر، صوكر اينه الله تعالى ، كندى آيات واحكامنى ثابت قيلار» ديمكدر . حقيقه ده بويله در و بويله اولاجقدره شيطانك القا آتته اويانلر و باشقه لرئى اويدورمايه چابالا يانلر ايسه يهوده يورولا جقدر .

ظاهر المولى

تفسيرلر - مفسرلر :

روايت و درايت

تفسيرك ايكى صنفه آيريلدينى كچنكى مقاله ده سويله نيامشدى . صنف - ۱ : سلفدن هتقول

اولان آثاره مستند تفسیر تقلیدر که ناسخ و منسوخ، آیاتک اسباب نزولیه معانی مقصوده سنی بیلیمکدن عبارت اولوب بونلرک کلیهی صحابه و تابعیندن نقل و روایت متوقفدر .

بوابده (طبری) (واقدی) (ثعالی) (بغوی) و بونلرک امثالی ائمه متقدمین ، جمیع آناری جمع و احاطه وجهله فن تفسیردن کتابلر تدوین ایلدکلرندن کندیلرینه (شکرالله مساعیم) دیمک بورجهز ایسه ده مشارالیم ایله امثالک مدونات نقلیه لری قابل انکار اولمایان حقایق صحیحیه احتوایه رغماً بر طاقیم اقاویل ضعیفه یی محتوی بولونمالری ده یه قابل انکار دکلدر . بونک ده سببی ده تعمیق ایتدی کمزده شویله بولورز :

طائفه عرب ، ابتدای احوالنده اهل علم و کتابت اولمایوب بداوت و امیلکلی غالب ایدی . انسان ایسه اسباب مکوناتی و ابتدای خلقی و اسرار نوامیس موجوداتی بیلیمکه طبعاً میال اولدیغندن ذاتاً باشقه درلو عرفان و مشغله ایله کندیسنی اکلندیر . مکدن محروم بولونان عربلر ده بونلردن برنی بیلیمک ایسته دکلرنده کندیلرندن اول اهل کتاب اولان ملتره صوروب اوکره نیرلردی که اونلر ده طائفه یهود ایله اونلره تابع اولوب ملت نصارادن بولونان اهل تورات ایدی . او وقت عربلرایچنده بولونان اهل تورات ایسه عربلر کی بدوی اولوب آنجق اهل کتاب عوامنک بیلدکلرینی بیلیرلردی که اونلرک اکثری (بنی حیر) قبیله سندن یهود دینیله متدین اولانلر ایدی . صوکر اسلام ایله مشرف اولدقلرنده لازم الاحتیاط اولان احکام شرعیه ، شرع شریف احمدی به اسناد منحصراً اولوب ابتدای خلقت عالمه و ماجرای ابلیس و آدمه متعلق خبرلر ده و ملاحم و غزواته متدائر حکایاتده و دهاا بوکی واجب الاحتیاط اولمایان ماده لرده اسکی

بیلدکلری اوزره قالدیلر . بونلر (کعب الاخبار) (وهب بن منبه) (عبدالله بن سلام) کی ذوات ایدی .

بروجه معروض احکام شرعیه دن خارج بولونان مواده اونلردن منقول اولان روایات و حکایات ، بالذات ویا بالواسطه روایت صحیحه ایله فخر کائناته ایصال و اسناد اولونیوردی ، یالکز اونلردن منقول اولان اخبار موقوفه قیلندن اولدینی حالده منقولات مزبوره ایله تفسیرلریز طولدی . عبدالله بن عمر (یرموک) فتوحاتنده آله کچیردیکی ایکی ده وه بوکی اسرائیلیات مجموعه لرینک خلقت عالم و ملاحم و غزواته متعلق اولوب بر حکم شرعی ویا اعتقاد دینی اثباتنده مدخلدار اولمایان نقطه لرینی نقل و روایتده احتیاطه لزوم کورمه مش ایدی . بوکی اخبار منقوله ، احکام شرعیه به تماس ایدر و صحیح اولدینی تقدیرجه موجب عمل اولور و اولدینی صورتده بر عملک ترکیب ایجاب ایدر مواد شرعیه دن اولماق حسیله ابتداری صحت و عدم صحتلرینک نظر اعتباره آلمانسه و تفتیش و تحری اولونماسنه لزوم کورولمادی . مفسرین ده بو کی اخبار موقوفه به دقت ایتیه رکه مسامحه ایدوب اونلره کتب تفسیری مع التأسف طولدیردیلر . بونلرک اصلی ایسه بروجه معروض بادیه ده ساکن اولوب داعیه تحقیق ایله مشغول اولمایان و نقل ایتدکلری اخبارک حقیقتی بیلیمه یین اهل توراتک اقولیدر . لکن بو ذوات ، اسلام ایله تشرف ایتدکلن صوکر دین و ملتجه درکار اولان علو مقام و رتبه لرندن طولای صیت و شهرتلی و ناس ایچنده قدر و حیثیتلری اولدیغندن احکام شرعیه دن اولمایان مواده اونلردن منقول اولان اخبار ، او وقت همان اویله جه قبول اولونیورمش و تفسیر لریمزک حالی کوردیکمز شکله کیرمشدیر .

بر منظره عبرت

زمان خلافت حضرت عثمانده شامده (معاویه)
ایله (ابوذر) آراسنده (ان الذین یکتزون الذھب
والفضة) آیتده وقوعه کلن بر مناظره اجتهادیه
نتیجه سنده معاویه نك یازماسی اوزهرینه ابوذر
مقام خلافتدن مدینه یه دعوت اولوتوب مسئله
کندیسنندن استکناه اولوندیخی و تبیین حقیقت
وترویج دعوی اصابت ضمیمه در میان ایله دیکی
دلالتك هنوز ختمانی بکله مه دن خلیفه یه یاردم
ایتمک و بو سایه ده ابو ذرک مدعاسی چور و تمک
امایله بحثه قاریشمق ایسته یں کعب الاخبار ابوذر
« سن ، داها دون اسلامه کیردک ، اولکی کون
یهودی ایدک . حقایق اسلامیه و ذقایق اجتهادییه
چابو جاق قاریشمق صلاحیتنی نرهدن آلدک ؟ »
دیوب اوسته هجوم ایتش و آنمق ایسته دیکی توقات
[آلوسی وعینی نك روایتته کوره] کعبک چکیلمه سیله
قضاء خلیفه یه راست کلشدی .

ابوذر ، بو ایشه صوکه درجه متأسف اولارق
(رَ بْذَه) ده اقامتی رجا ایتش و خلیفه طرفدن
رجاسی اسعاف اولنه رق اورایه نقل ایله وفاته قدر
اوراده حدیث روایتله مشغول اولمشدر .

ایشته شو حال ، کوستریورکه بو ذوات ،
مشکات نبوتدن آلدق لری حقائقدن ماعدا خلقت
آدم و عالم ، سموات و ارض ، طبقات الارض ،
معنیات ، فیزیولوژی یه دائر فنک بو کون جولانکاه
تدقیق بولونان نقطه لره دائر نه سویله مشلر ایسته
هپسی اسرائیلیت زمانندن درونلرنده ایز بر اقان
ایراد قصص و اخبار سوداسی ایله سویله دک لری
سوزلردن عبارتدر .

[١] ابوذر غفاری رضی الله عنه حضرت تارینک مفصل
ترجمه حالی ، مجموعه نك اسکی نسخه لرنده مندرجدر .

— محفل —

بناء علیه اونلرک کشفیات قنون حاضرده یه مخالف
و تاریخ طبعی یه مغایر اولوب تفسیر لره قاریشمش
بولونان سوزلری افرنج ایله همبالی نك لرنده دینره
قارشى وسیله اعتراض اولاماز .

تفسیر لک صنف ثانیه

بو صنف ، لغتی و مقتضای حاله کوره تأدییه
معناده کیفیت بلاغتی متضمن اولارق علوم لسانییه یه
راجعدر . لکن ظن اولونماسین که بو صنف ، صنف
اولدن ، یعنی تفسیر نقلیدن بالکلیه عاریدر . خایر .
بلکه صنف اول ایله مخزوح اولارق یازیلیر . زیرا
مقصود بالذات صنف اول اولوب صنف ثانى علوم
عربییه تدویندن صوکر ظاهره کلشدر . طبقات
مفسرینک بیانی معرضنده ان شاء الله بونلردن عریض
و عمیق بحث اولنه جقدر .

بر غممه لی هردت

مهندس سالم بک افندی یه جواب

بکن نسخه دن مابعد :

٣ — : [اذالشمس کورت ...] نظم جلیله
کلنجه ، بنده کز بو آیت کریمه نك معنای منیفی
ایله بیلدردیکی حقائق ریاضیه و کونییه یی بر قاچ
سنه اول عریض و عمیق تدقیق و تشریح ،
و تماس ایلدیکی حادثه فلکیه مباحثه تطبیق ایدرک
نتایجی « المصاحبات الفلکیه فی الاشارات القرآنیه »
یا خود « کوک یوزی ، تا کری سوزی » نامنده کی
اثر عاجزیده مفصلاً یازمش ایدم . اسکی یازیلر مه
صادق قالان بنده کز ، سز که بو خصوصده هم افکار
اولامایه جنم . چونکه (طومسون) و (آینشتاین)
دستور و یا نظریه لر ایله بو آیت کریمه آره سنده بر مناسبت
بولنمادیغنی ظن ایدیورم . آیت جلیله نك خلاصه
معنای منیفی : « شمس ، باشه صاریق کی دولانیر
کورولدیکی وقت حادثه قیامت باشلار ! » دیمکدر .